Västra Götalandsregionen
Habilitering & Hälsa
Tolkverksamheten

Datum: 2026-03-16

Minnesanteckning

Tolkverksamhetens Regionala Brukarråd

Tid: 10.00-15.00
Plats: Regionens Hus, Östergatan 1, Vänersborg, lokal Visionen

Deltagare
Erika Darljung, HRF Göteborg
Zanna Melin, DHB Västra
Berit Jildenhed, FSDB Väst
Agneta Hummerhielm, FSDB Väst
Ulf Andersson, HRF Norra Skaraborg, Mariestad
Barbro Prästbacka, HRF Västra Götaland
Eivor Johansson, HRF Västra Götaland
Tobias Engström, VGDL
Christina Eriksson, VGDL, Sveriges Dövas Riksförbund

Anne Granath, Verksamhetschef Syn- och Tolkverksamheten
Anette Evertsson Marberg, Enhetschef Tolkverksamheten Göteborg och Borås
Gabriella Gesang, Assistent Syn- och Tolkverksamheten

Övriga deltagare
Sara Tornberg, Tolkverksamheten, Habilitering & Hälsa (punkt 2)

---

1. **Incheckning**
   Presentationsrunda

2. **Inbjuden gäst**
   Sara Tornberg presenterar sin kandidatuppsats Kommunikation genom tolk Döva akademikers önskemål och preferenser i samarbetet med teckenspråkstolkar i arbetslivet.

3. **Information från Tolkverksamheten**

Årsredovisning 2025

Presentation och dialog kring årsredovisningen.

Information från Myndigheten för delaktighet (MFD)

Utredningar kring en väg in:
2011 – En samlad tolktjänst
2016 – Tolktjänst för vardagstolkning
2019–2020 Utökad arbetslivstolkning
2020–2022 Tolktjänstutredningen
2025–2026: Regeringsuppdrag till MFD att ta fram statistik, uppföljning och fördelningsnyckel

MFD lämnar också förslag till principer för en ny fördelningsnyckel för statsbidraget till regionerna för tolktjänst som är prestationsbaserad och utgår från antalet utförda tolktimmar.

Statsbidraget fördelas efter prestation utifrån antalet utförda eller finansierade tolktimmar, exklusive res-och förberedelsetid.

Antalet utförda tolktimmar baseras på både vardagstolkning och samordning av tolkning som finansieras av andra aktörer.

Tolktimmar räknas som faktisk arbetad tid (exempelvis två tolkar under en timme motsvarar två tolktimmar).

Tid för ledsagning vid dövblindtolkning bör på sikt ingå i antalet utförda tolktimmar.

Anne ska till Habilitering & Hälsas styrelse 17/3 och kommer då att ta upp:

Ett utökat uppdrag för arbetslivstolkning för att möjliggöra en väg in:

Säkerställa en ökad produktionsnivå (+14%) inför statsbidragsmodellens förändring

Rekrytera totalt 6 tolkar (4 under 2026, 2 under 2027)
– som per helår beräknas finansiera sig självt via intäkter

Budgetförstärkning:

Säkerställa maximal produktionsnivå (+23%) inför statsbidragsmodellens förändring

Möta det ökade behovet av vardagstolkning 2026

Öka tillgängligheten på helg

Att godkänna att målet på 92% tas bort för att:

Statsbidraget till regionerna för tolktjänst blir prestationsbaserad och utgår från antalet utförda tolktimmar.

Styrelsen ska besluta om detta tas vidare till Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden för beslut om utökat uppdrag.
Hoppas få ett beslut innan sommaren så vi kan erbjuda ett utökat uppdrag med arbetslivstolkning till hösten

Information och dialog om prioriterade fokusområden ur verksamhetsplan 2026, Digital transformering, Produktions- och kapacitetsplanering Arbetsprocess och Information, kommunikation, samverkan

P&K (Produktions- och kapacitetsstyrning) med koppling till arbetsprocess:
Utveckla, dokumentera och följa gemensamma arbetsprocesser för planering och genomförande av tolkuppdrag för att säkerställa kvalitet, effektivitet, transparens och god arbetsmiljö.

Digitalisering:
Utveckla och använda digitala lösningar, för ökad tillgänglighet, effektivitet och minskade resor.

Information, kommunikation och samverkan:
Öka kunskap och förståelse för tolkverksamhetens uppdrag genom tydlig, samordnad och målgruppsanpassad information samt stärkt samverkan med vård, brukare och andra aktörer.

Fokus framåt – digitalisering och distansuppdrag

Tolkverksamheten står inför ett fortsatt utvecklingsarbete inom digitalisering, med särskilt fokus på distansuppdragens kvalitet, tillgänglighet och långsiktiga hållbarhet. Den kritik som framkom i samband med digitaliseringspriset, visar på behovet av ett mer samlat och dialogbaserat utvecklingsarbete.

Som en del i detta arbete vill vi genomföra en enkät för att samla in erfarenheter och synpunkter kring distanstolkning.

Mot denna bakgrund ser vi ett stort värde i dialog och gemensam utveckling tillsammans med brukarorganisationerna och tolkanvändare.

Samverkansdag – inbjudan till medverkan 24/4 kl. 10-15, Regionens Hus Vänersborg, lokal Framtiden.

Vi vill bjuda in till en samverkansdag, med fokus på digitalisering och distansuppdrag. Samverkansdagen planeras att genomföras tillsammans med Marika Jonsson, Tillgänglighetsstrateg, och kommer att innehålla både gemensamma dialogpass och workshops.

Syftet med samverkansdagen är att:

Ta del av brukarorganisationernas samt tolkanvändares perspektiv och erfarenheter.

Gemensamt diskutera innehåll av frågor till enkäten.

Skapa en gemensam bild av hur framtida distansuppdrag bör utformas utifrån tillgänglighet, kvalitet och användarbehov.

Vi ser detta som ett viktigt steg för att säkerställa att den fortsatta digitala utvecklingen sker i nära samverkan med dem som berörs, och vi vill därför gärna veta om era organisationer har möjlighet och intresse att delta.

4. Information från brukarorganisationerna

HRF Västra Götaland:
Fokus på valet både på förbundsnivå och distriktsnivå.
När valet är klart och nya politiker är på plats ska vi ha fysiska möten med dem.
Viktig fråga att arbeta med är obehandlad hörselnedsättning och demens.
Deltar på mässor för att prata om hörselproblem.
Arbetar för att undersköterskor ska få mer kunskap om hörselnedsättning.

FSDB Väst:
Ska på resa.
Fritidsaktivitet med lera.
Väntar på information från riks om hur vi ska tackla valet.
Ser inte blanketterna vid röstning till riksdagsvalet, arbetar med detta.
Dövblindtolkning är en stor fråga.
Arbetar med SRF angående färdtjänst och ledsagning.

VGDL:
Föreställning Köpmannen på Marthas Vineyard 28/3 på Mölnlycke Kulturhus.
Arbetar med vilka frågor vi ska ställa till politikerna efter valet.
Det går inte att ringa till vårdcentralen via bildtelefon. Detta ligger på departementsnivå.
Diskussioner kring teckenspråkslag.

HRF Norra Skaraborg, Mariestad:
Ska försöka få mer kontakt med politikerna efter valet. Intressant att höra vad de tänker.
Beställning av skrivtolk via 1177 eller telefon. Det är mycket enklare att ringa.

DHB Västra:
Problem att vårdcentralen inte ringer tillbaka om man ringer från 020-nummer då de tror att det är en försäljare som ringer.

HRF Göteborg:
Årsmöte i mars.
Starta kampanj för att kunskapsförstärka våra medlemmar.

Träffar för yrkesverksamma går trögt.
Hörselmässa i höst med föreläsare och utställare.
Jobbar med valet, är det hörseltillgängligt?
Träff med äldreombudsmannen i Göteborgs stad som arbetar med frågor kring hörsel i Göteborg.
På riksnivå:
Valet och beredskapsfrågan, vad händer i kris och krigstider när man inte hör.
Arbetar mycket med Försäkringskassan.

5. Inkomna frågor från brukarorganisationerna

HRF Göteborg:

När webbformuläret togs bort på hemsidan blev det tydligt (precis som vi misstänkte) väldigt mycket mer omständligt för föreningar att boka tolk till sina aktiviteter. Vi ringde in och gjorde vårens beställningar och när vi fick mejl tillbaka med bekräftelse blev det tydligt att det blev väldigt många missförstånd och fel. Så frågan är, när och på vilket sätt blir det enklare för föreningar att boka tolk.

Svar: Inväntar att BokaTolk ska släppa en portal för vårdgivare och en för företag och föreningar. Har ingen tidsplan kring detta. Kontaktväg för bokning nu är via telefon.
Tar tillbaka frågan till verksamheten för att se om vi kan hitta en bra lösning.

Vi har en medlem som hört av sig med stor frustration i att hen får olika besked om hur tolk ska bokas till APT varje gång (anställd inom Göteborgs Stad). Ibland via TC ibland på annat sätt, finns det något arbete för att det för tolkanvändare ska kunna finnas en väg in?

Svar: Nuläge
De tolkuppdrag som ingår i vårt uppdrag är:

Nyanställning och introduktion på arbetsplatsen

Information på arbetsplatsen (chef kallar)

Fackliga möten

Anställningsintervju

Samtal med arbetsgivaren

Det finns ersättning som arbetsgivaren får söka hos Arbetsförmedlingen för tolkuppdrag utöver de som ingår i vardagstolkning.

På sikt

Tolktjänstutredning: En väg in” syftar på idén att skapa en samlad ingång till tolktjänster – alltså ett system där personer som behöver tolk når alla typer av

tolktjänster via ett och samma ställe, i stället för att kontakta olika aktörer beroende på situation.

Kort sagt betyder det:
En gemensam kontaktpunkt för att beställa tolk.

Mindre splittrad organisation – användaren slipper själv veta vilken myndighet eller region som ansvarar.

Ökad tydlighet och tillgänglighet för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet.

VGDL:
Det gäller beredskapstolk på dagtid. Det gäller t ex akuta besök på vårdcentralen. Idag är den policyn att man ska kontakta vårdcentralen vid akuta ärenden som är återkommande. Jouren på kvällstid och helger hänvisar i sådana fall till vårdcentralen. Detta enligt omställningen till God vård och Personcentrerad vård.

Svar: Tolkverksamhetens beredskap inom VGR ska säkerställa tolk vid akuta och oförutsedda vårdbehov när ordinarie planering inte är möjlig.
Dagtid hanteras akuta tolkuppdrag i första hand inom ordinarie verksamhet och vid återkommande akuta behov ansvarar vårdcentralen för planeringen och bokning av tolk.
Jour och beredskap kvällar och helger avser endast tidskritiska och oförutsedda situationer och används inte för planerade eller återkommande vårdkontakter.
Arbetssättet är i linje med omställningen till God vård och personcentrerad vård.

- vården organiseras nära patienten,
- kontinuitet och samordning prioriteras,
- resurser används hållbart och jämlikt.

6. Utcheckning

Hur var dagens möte, fick du komma till tals?
Vi går laget runt.
Sara Tornbergs presentation och arbete var mycket uppskattat.
Tolkverksamheten fick beröm av VGDL om hur kritiken hanterats som framförts i samband med digitaliseringspriset.
Samtliga tyckte det var ett bra och givande möte.

Nästkommande möte

2026-10-19